

Előzetes árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
emény a szerkesztésébe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előzetes helyben:
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb
terjedelmű s többszöri hirdetések alk-
szent jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg
díj minden külön bejegyzésért 50 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újságszám 50 kr.
Nyilvántartási költségek minden petit sora
50 krajczár.

Hirdetést felvételnek a szerkesztőség
ben és kiadóhivatalban (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)

Kéziratok nem adódnak vissza.

»Szentség-e a házasság?«

— febr. 15.

Hazánk egyik legnagyobb ág. evang. vá-
rosából, ág. evang. vallású férfitől, ki ha nem
tartozik is a lelkeszi karhoz, de közel áll ahoz,
az alábbi cikket vettük, mely mintegy vissz-
hangját képezi a mi kiátkozott »Szentség-e
a házasság« című cikkünknek:

Az ember, mint a teremtés kor-
nája, szabad akarattal van felruházva, így
szabadon tehet, a mit akar. Mig az állat
csak ösztönnek engedve cselekszik. A
madár, ha éhes, ösztönét követve, élelem
után repül. Majd ösztönének engedve,
vigan csicsereg. Tavasszal, amidőn minden
új életre ébred, a fajfartartási ösztön
arra készíti, hogy társat keressen és
azzal együtt megrakhassa a kicsiny fész-
ket az új nemzedék számára.

De nemcsak a kis madár, hanem
minden állat a fajfartartási ösztönnek
engedve társat választ, hogy lételt ad-
jon új nemzedéknek.

Nézzük azt a pár madárt, mely a
fa sudára rakta kicsiny fészket. Mily
odaadó, hű gondoskodással ápolja, őzri
kicsinyeit. A him és nőstény felváltva
— kora reggeltől késő estig — vétel-
kednek az élelem keresésben. Mily aggo-
dalmasan repkednek a kicsiny fészek kör-
rül, ha azt veszély fenyegeti.

Valjon mi tartja fenn e pár madár
között azt a hű ragaszkodást, amely őket
oly szorosan összeköti? Hiszen ők nem
esküdtek egymásnak örök hűséget az
oltár előtt. Őket nem kötötte össze a
házasság elválaszthatlan kötelékével az
úr szolgálja és nem áldotta meg őket.
Ők nem tudják azt, hogy a házasság
szentség. És mégis mily hűek egy-
máshoz. — Egyedül a természeti ösztön
tartja össze őket.

A teremtés koronáját, az embert,
nem ösztöne, hanem szabad akaratá ve-
zérli tetteiben. Szabadon jön, megy. Szab-
adon vesz, cselekszik. Szabad akaratát
követve választ magának társat, a ki
vele az élet terheit megosztja. — De a
legtöbb esetben — a társ választásnál
— nem elég a szabad akarat. Hódolni kell

a társadalmi és egyházi szokásoknak is.
Itt már számításba jön: a rang, vagyon,
vallás. — Mert ha rangjának, vagyoni
állásának, vallásának nem megfelelő tár-
sát választ, akkor már a házasságot boldo-
gságához nem sok reményt fűzhet. Ha
a házaseleket az ur felkent szolgálja nem
a templomban köti össze, akkor ti sza-
bad akarattal bíró házások boldogok
nem lehetnek.

És ha ez csakugyan így van, akkor
legyünk hálásak az ur felkent szolgálói
iránt, akik nyájak boldogítására törek-
sznek. A kik a jelenlegi országos moz-
galommal — a polgári házassággal —
szemben mindent elkövetnek, hogy ezen
mozgalom a népet a boldogtalanság
posványába ne sodorják.

De lehetséges-e az, hogy akadnának
egyesek, a kik a házassalandó felek tiszta
buzája közé — a polgári házasság beho-
zatala által — konkolyt akarának hin-
teni? Lehetséges-e az, hogy egyesek —
haladva a kor kívánalmaival — a ház-
asság megszenteltetésére töreked-
nének?

Nyugodj meg te szabad akarattal
felruházott ember! Ily gonosz indulatu
emberek nem léteztek, jelenleg sem lé-
teznek és nem is fognak létezni. Azok,
kik e mozgalom élére állottak, nem a
házasságot megfontására töreksznek, ha-
nem bihetőleg ezen elvből indultak ki:
»a házasság az égben kötött.«

Mert nem attól függ boldog családi
életed, hogy valjon az ur házában eskü-
dél-e örök hűséget hitestársadnak és hogy
ki kötötte össze e házasság kötelékét —
mert sokszor arra érdemelnek is telje-
sítik azt, hanem attól függ, valjon igazi,
őszinte, szívből fakadó szeretet vezérele
a házasságot, azon szeretet, amely
nem pillanatnyi, hanem örökké, a sirig-
tartó.

A tapasztalat azt mutatja, hogy
sok házasság — a társadalom minden
rétegében — amely habár a legnagyobb
pompával, a legnagyobb ünnepélyessé-
ggel folyt le az ur házában, mégis boldo-
gtalan lett. — És miért? Mert hiány-
zott az őszinte, szívből jövő igazi szere-

tet. Csak azok előtt lehet a házasság —
kötötte azt bárki — szentség, a kik egy-
mást megértve, igazi szeretettel lépnek
a házasság útjára.

A mai mozgalomnak — a polgári
házasságnak — sem lehet az a célja,
hogy a családi boldogságot feldulja, vagy
hogy a népet a vallástalanság útjára ter-
elje, a vallásfelekezetek jogait csorbítsa;
hanem egyedül az, hogy különösen azo-
kat — a kiknek szívök a más vallásuk
közül választott — a zaklatásoktól meg-
kímélje. — Mert ha a polgári házasság a
családi boldogság feldulását, vagy a val-
lások érület meggyöngyítését célozná,
akkor jobb, ha be sem hozatik.

Ne félj azért te szabad akarattal
felruházott ember — a polgári házassá-
ggal — családi boldogságod és vallás-
sod érületed nem lesz feldulva!

Országgyűlés.

A főrendiházban tegnap kiállítási és mil-
leniumi vita volt. Keglevich István gróf
kezdte meg a vitát érdekes beszéddel, mely-
ben a Lukács Béla törvényjavaslatát pártolta,
de azt hiszi, hogy az előirányzott költsé-
gek nem lesznek elegendők; sürgette egy
Duna-hídnek s az új nemzeti színháznak is
felépítését a millennium ünnepére.

Zichy Antal különösen egy új mű-
csarnok építését ajánlotta a kormánynak,
mert a mai már teljességgel alkalmatlan a
célra.

Prónay Dezső báró a törvényjavaslat
ellen beszélt s arra hivat fel a kormányt,
hogy az ezredévet ne kiállításal, hanem a
magyar katonai akadémia s száz iskola föl-
állításával s a — marhasó árának leszállításával
ünnepelje meg.

Zichy Nándor gróf bevárni kívánja a
kormány előterjesztését a millenniumi ünne-
psekre vonatkozólag.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter
szólt fel ezután törvényjavaslatának védel-
mére s a millennium általános megünneplésére
csak per tangens terjeszkedik ki.

Csáky Albin gróf közoktatásügyi mi-
niszter elárulta, hogy a kereskedelmi minis-
terrel egy állandó műcsarnok létesítése érde-
kében meg a képzőművészeti társulat moz-
galma előtt tárgyalt; az iskolák tömeges fel-
állítására vonatkozólag pedig azt a megjegy-
zést tette, hogy több száz iskolaépület föl
lehet állítani egyszerre, de kellő tanerőkkel
bajos azokat egyszerre megtölteni.

Prónay Dezső báró felreértett szavait
igazította helyre s a törvényjavaslatot ezután
egyhangulag elfogadták.

BELFÖLD.

A valuta műveletek. A Rothschild-
csoport tagjai csütörtökön értekezletet tart-
nak, a melyre meghívták a magyar általános
bitelbank igazgatóit is. A tanácskozás tárgyát
az opció gyakorlása és az osztrák aranyárak
aláírásának határideje fogja képezni. Az aláírás
mindenesetre megtörténik még ebben a hó-
napban.

Kassa a polgári házasság ellen.
A polgári házasságellenes agitáció Kassán is
megindult. Egy bizottság házirol-háza járva
aláírásokat kezd gyűjteni s nagyban kapacitálja
különösen a kath. híveket és a polgárokat a
polgári házasságellenes állásfoglalásra. — Az
aláírásgyűjtés azonban egyelőre nem jár sok
szerencsével a gyűjtőkre, mert a legtöbb helyen,
különösen az intelligensabb
polgároknál megtagadják a ziv
aláírását. — A begyűlendő aláírásokat
Beöthy Ákosnak, a város orsz. gyűl. kép-
viselőjének fogják megküldeni.

KÜLFÖLD.

A Panama-botrány elíteltjei.
Páris, február 13. Eiffel ma kezdi meg fogság-
büntetését. Lesseps Ferdinándnak még nincs
tudomása elítéléséről.

A zsidók sorsa Oroszországban.
Az orosz belügyminiszter elrendelte, hogy azok
a zsidók, a kiknek egy előbbeni rendelet alap-
ján az ország belprovincziáin lakni nem sza-
bad, négy hónap alatt hagyják el lakásu-
kat s vagy vándoroljanak ki, vagy menjenek
a számukra kijelölt helyekre lakni. — Azok, a
kiknek állandó alkalmazásuk vagy nagy csa-
ládjuk van, engedélyt kaphatnak, hogy a
határidőn túl is ott maradhatnak, de csak
ideiglenesen.

A tanítók mozgalma.

(Főhívas az alsó-szabolcs-hajdu vidéki ref. tanító-egye-
sület tagjaihoz.)

Az orsz. közokt. és pénzügyi bizottság le-
tárgyalta a tanítói fizetések rendezésére vonat-
kozó törvényjavaslatot. S a kinek volt még
halvány reménye, hogy némi siker lesz a ta-
nítók évek óta hangzó alázatos könyörgésének;
azt is kiábrándította a rideg valóság.

A 300 frtos minimumot örökös átokká
akarják tenni a magyar tanítóságon és népok-
tatás-ügyön.

nak lapozgatásától minden kedvét elvette az
első szerelem csalódása, menjen haza Berge-
gócziába az apja mellé, elfeledni egy szép
leány nevető kék szemét, aranyhaját, fítos or-
rát, mert bizony Lórika mellett hiába is lopja
a napot, akár az örökkévalóságig.

Elmesélhettem volna annak a margarett-
csokornak a történetét, a törtéket ott rejtget
az én kis Lóri hugom az imakönyvében s a
mely egy főhadnagyi kabátból került a szép
leány kezébe.

Hanem hát a jogász-ujoncok nem akart
semmiképen megbarátkozni velem, kiváltak
pedig azzal a gondolattal, hogy én nem a Lóri
szerelemért töröm magamat.

Mikor pedig a Lóri betelt a nagy szeret-
kezéssel, odaültetett maga mellé s elbeszélte,
hogy a jogász-bálon kitünően mulatott, hogy
a mama még most sem engedi virágot tűzni a
hajába, hogy a Miczi bábé betörte az orrát,
hogy a kis kanárja ráunt a sárga-répára, hogy
a zongora-mestere megtiltotta magyar nótákat
játsszani, hogy lázas izgatottsággal készült a
tisztai estélyre . . .

Ezt pedig előadta minden megszakítás,
alig észrevehető átmenet nélkül, egy lélekzetre.

Rátért ezután, hogy miről beszélgetett a
Béla jogászszal. Hogy a Béla nagyon neveltsé-
ges egy fia, hogy az előbb azon kaczagott,
mert azt állítja, hogy fagyos a világ, olyan,
mint egy jégverem s hogy a Béla virágot
se akar már mást ismeri, csak a jégvirágot.

A Béla urfi ezen kepletes elkeseredettsé-
gén hogy is ne kaczagott volna.

Es ő kaczag most is, mert az nem le-
het úgy, a hogy Béla mondja, mert minden
fiatal szívnek olyannak kell lenni, mint az
övének, csordultig tele életkedvvel, teles-tele
virággal.

A „DEBRECZENI” TÁRSZÁJA.

Neveltséges emberek.

— Beszélyke. —
Írta: Szathmáry Zoltán.

A multkor egy este nem a legjobb han-
gulatban vetődvén haza, iróasztalomon egy sze-
let papírra akadtam, melyre írónna! volt va-
lami ráírkanva.

Mindjárt az írásról tudtam, ki járt ná-
lam. Olyan olvashatlanul kuszált sorai és szá-
lás vonásai egyetlen kis lánynak képezik ki-
váló sajátágát; olyan minden formából kivet-
között betűi csak az én Lóri cousinomnak
vannak egyedül.

Nekem ismerős az írás, de alig hogy el-
tudtam rajta menni:
»Vén buksi, járd a koptató!
ná la d j á r t:

L ó r i .

Ebből tehát világosan értesemre adatott,
hogy Lóri itt járt anyáknál, hugomnál s hogy
nem átalotta látogatásával szerencsételni en-
gemet is.

Ez a Lóri különben nagyon elkényeztet-
telt teremtés s mint a leveléből is kitetszik,
jelzőit nem szokta a szótárban keresgélni, va-
lamint hogy igen kurtán elbánik embereivel.

Hanem hogy csakugyan itt járt szobám-
ban, azt megtudhattam volna levele nélkül is.
Az asztalomon álló Vecsera bárónő arcz-
képén ugyanis az ajkak körül, két oldalt ha-
talmas bajuszt formált valami esztaltan kéz.

A csintalan tetteben ráismertem Lóriká-
jára és daczára annak, hogy nagyon szeretem
az én aranyhaju lánykamat, most az egyszer
mégis megharagudtam rája.

A »szép Mari« arczképét ugyan néhány
hatosért vásároltam egy papirkereskedőnél, de
mikor így eléktelemtve a kezembe vettem, úgy
éreztem, mintha a léha cselekedettől, bosszu-
ságomban oda futna minden csepp vérem a
fejembe.

Ne gondolják pedig, hogy talán platói
érzelmeiket táplálók az arczkép eredetije iránt,
egy paraszt házszállal ugyan, de tul vagyok
azon a koron, mikor az ember sántikáló vers-
gyártással lopja meg szabad óráit s elérhetlen
ábrándképek után kapkod; hanem azzal a ba-
jusszal eléktelemtett ideális leányfő, mely a
multat tekintve, csak egy forrongott valamikor
a regényesebbnél-regényesebb gondolatoktól,
nagyon kellemetlenül hatott rám.

A kíméletlenül vastag humor bánt, még
ha találó is.

Egy tisztán, önzetlenül szerető leány sze-
relmél feláldozza a társadalom, a fennálló szo-
kásoknak s ugyanaz a nagy világ gunykaz-
zával illeti a szerencsétlenül szeretett leányt,
a világnézet áldozatát.

Lórikám, aranyos kis lányom, hogy faj
az nekem, ha egy szerencsétlenül szeretett szív
története nem annyira szomorú a világ előtt,
mint inkább neveltséges!

II.

A napokban meglátogattam Lórit.
A szalonban találtam, melyen elmerülve
beszélgetett egy fiatal emberrel, a kivel már
többször találkoztam náluk.

Fiatal fiúkö, pelyhes állal, valami ujd-
sült jogász, a ki a helyét, hogy a »Corpus-
juris«-ban lelné minden gyönyörűségét s törné
magát a diploma után, a Lorika nevető, kék
szemeinek tanulmányozásával tölti el idejének
javarészt s mig az apja odahaza telpelődések
középett azt gondolja, hogy a fia nagyon győtri

magát a tanulással, addig a nagy reményekre
jogosító ifju Lórika kegyei után eseng s sze-
relmi vallomásokkal fűszerezi souper-eszardásait.

Hanem daczára annak, hogy Lóri zive-
sen elfecseg vele köznapni dolgokról, szerelmi
vallomásaira nem sokat ad s csendő kaczaj-
jal üzi el az ifju ajkáról az édes, meleg sza-
vakat.

Ilyenformán a kis jogász egyike a világ
legneveltségesebb embereinek. De jól van az
ügy; hogy mer a zive igazán szeretni, mikor
még nem szabad!

Persze, a pelyhes ajku jogász zive e
miatt tele van világfájdalommal, életunalom-
mal, hanem azért mégis felkeresi Lórit s olyan
édesen esik neki, okot szolgáltatni csendő ka-
czájára.

Most is, hogy ott ültek egymás mellett,
ujra valami merészen nagyot szalaszthatott ki
a száján, mert Lóri kaczagott, hogy csak úgy
rengett bele a ház.

Mikor pedig engem mepillantott, kirugta
maga alól a székét, oda repült hozzám s ka-
czagva a nyakamba borult.

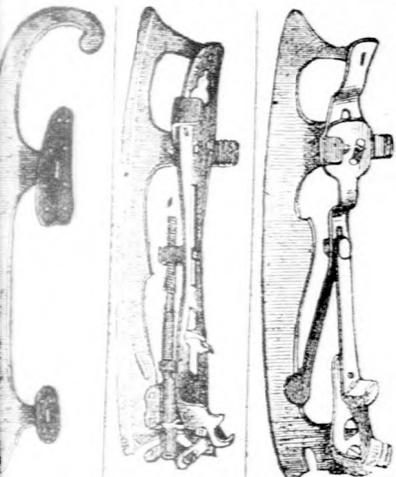
A jogász szörnyű ellen-éges mozdulattal
közlekedett felem, rágta a szája szélét, szem-
ben felcsillámlott a vetélytársi féltés.

Pedig a Lóri irántam való tulságos elő-
zékenységeinek okát nem helyesen kereste
bennem.

Az a tulajradó kedveskedés nem engemet
illetett.

Legfelebb is azért ölhetett volna meg dü-
hös pillantásaival, hogy nem árultam el, ki-
nek szóltok a Lórika ölelésre.

Ha azonban tanácsot kért volna tőlem,
egész atyailag, szívből ajánlottam volna
neki, hogy a társaság gunykazaja elől térjen
vissza a »Római jog«-hoz; vagy ha már an-

MERKUR
közönséges
niklirózott
széles acéltáplapl.
niklirózott

1 pár 1,50
1 „ 3,50
1 „ 3,50
1 „ 3,50
1 pár 2,80
1 „ 3,50
1 „ 3,50

ÁJA

romda.

akodalmi meghívokat

ÁRTYÁKAT,
ETLAPOKAT.

pontosan eszközöltetnek

czimzendők.

pilapja a

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

és vidéki

szközöltetnek.

nyomatványokat izléses beosztással

akon.

ok készletben tartatnak.

pontosan teljesítetnek

És mivel indokolják azt? Azzal, hogy ezer számra van még Magyarországon koldus tanító, a kinek az alamizna is jól esik.

Köszönje meg az elszegényedett hitelező, ha követelésének egy részét megkapja.

Huszonöt éve hitelez a magyar tanítóság a nemzetnek. Huszonöt éve húzza a szegénység terhes ágját. Huszonöt éve hordozza homlokán a demokratizmus hangzatos jelszavait hangzatos, de arisztokratikus indulatokkal teljes társadalmunk előtt a koldus szegénység lealázó bélyegét. Huszonöt éve szolgálja a rája bizott szent ügyet a sivár, lehangelő, a legnemesebb lelki tüzet kioltani alkalmas viszonyok közepette bámulatos kitartással azon vigasztaló hitben, hogy »még jöni kell, még jöni fog egy jobb kor; hogy a mit annyiszor és annyian hirdettek fent és alant: a népnevelés ügye a nemzet fennállásának, boldogulásának, jövőjének ügye s az ehhez fűződött érdekek nem maradhatnak örökös kielégítetlenül.

Most e hitet akarják kiirtani szívéből s oda dobni a kétkedés örvényébe a magyar tanítóság ezreit, hogy vajjon nem ábrándozó lelkők nem földi eszmékörben járó illúziói táplálták-e szívükben a szeretetet, a lelkesedést azon ügy iránt, melyet a nemzet férfiai im oly kicsibe vesznek, s melynek munkáit oly lealázóan csekély bérrel hiszik kielégíthetni.

Van-e magyar tanító, a ki ne érezte legyen szívében a fájdalmat, az elkeseredést a közök, bizottság által is immár letárgyalt s legszerényebb kívánalmainkat is mellőző, figyelembe nem vevő törvényjavaslat miatt?

Lehetnek, vannak közöttünk, hála az elődök nemesebb gondolkodásának, kiknek türehető helyzete egyénileg nem teszi fenyegetővé, elviselhetővé azt, de nem lehetnek, a kik ne éreznék az igazságtalanság keserűségét, mely kartársaink ezreivel szemben követettik el a 300 frt. fizetési minimum proponálásával. Nem lehetnek, a kik mélyen ne fájálnak a magyar népoktatásügynek azt a kicsinylést, lealázását, mely abban a törvényjavaslatban nyilvánul.

Ha a társadalom valóban ismerné a maga igazi javát; ha élne benne csak az a lelkesedés, mely újabb alkotmányos életünk hajnalán oly szép álmokat szőtt a népoktatásügy nemzeterősítő feladatáról, jövőjéről: ugy maga emelné fel tiltakozó szavát e fenyegető csapással szemben. De attól a társadalomtól, mely mindent, még az eszmét is a kormánytól várja és veszi, ma nem remélhetünk semmit.

Magunkra vagyunk hagyatva. De magunknak nem szabad önmagunkat elhagyni. A legodaadóbb összetartással s erélytel kell megtennünk, a mi megtehető, ügyünk jobbra fordítására.

Erre hívom én felez alkalommal az egye-

Azután megkérdezte tőlem, hogy igaz-e, hogy a Kárász Ilka, az a vén leány — rózsaszínű toilletben akar a tisztí estélyre menni, s hogy kikből fog állni a rendezőség?

E közben eszébe jutott, hogy azokat a várva-várt meghívókat már szét is küldhették. Oda futott az asztalhoz megkeresni az estélyi jelentést, megnézni rajta, hogy benne van-e a rendezőségben a valaki.

Összehányta a névjegytartót. A bái jelentést nem találta, hanem ráakadt valami másra. Egy kis arany szegélyű kártya-lapra.

Hogy mi volt a kis lapra írva, még akkor nem tudtam, de hogy a rajta levő pár sor fulánkja szíven érte az én édes Lórikámat, ezt észre vettem.

Nagyon halvány lett, még csak ajkából is eltűnt a vér s bár úgy adta, mintha közönyös volna nézve a mit olvasott, nagy változáson ment keresztül dévaj lelkülete.

Alig tudtam szóra hozni.

Hanem egyszer oda fordult a jogászhoz, rámutatott az erkély ablakra — melynek egyik sarkába fantasztikus jégvirágot rajzolt oda az éjjeli fagy a tűkör üvegére — s olyan formát mondott, hogy: csakugyan hideg van, nézze, ott a jégvirág.

Olyan hangon mondta pedig mindezeket, hogy meglepve fordultam feleje.

Erre ő kaczagva nézett vissza rám, de ebben a kaczagban több volt az ideges erőltetés, mint a jókedv.

Ugy-e, szeszélyes teremtes vagyok. Pedig egyik-másik fiatal szívnek nem okvetlenül szükséges esordultig lenni életkedvel, teles-tele virággal.

Mielőtt eljöttém, megnéztem, mit tartalmaz a kis névjegy-kártya: L á n g E l e m é r f ő h a d n a g y s K á r á s z I l k a j e g y e s e k .

Mikor felpillantottam a sorokról, a nevelőné nevető szemével találkoztam, ki egész idő alatt hallgatagon olvasott egy Schocking-regényt az ablak előtt.

sületünkhöz tartozó kartársakat s testületeket. S kérem: ha valaha hallgattak szavamra, most ne hagyják azt figyelmen kívül. A kinek az elhagyott szegénység sovány kenyerével fizetett eddig is a népnevelői pálya, az tegyen önsorsajavításáért; kit jobb viszonyok közé helyeztet a kedvező végzet, az lépjen sikra szegényebb testvéreire, lépjen sikra az ügyért, mely mindnyájunknak, sőt végeredményében a nemzetnek, az imádott hazának az ügye.

Még egy fellebbezési fórum van előttünk: a törvényhozó gyűlés.

Folyamodjunk testületenként az országgyűléshez a minden méltányosságot arcul verő törvényjavaslat ellen.

Kérjük fel választókerületenként az országgyűlési képviselő urakat igazságos ügyünk partolására. A nagyobb testületek küldjenek hozzájuk közös költségen megbízottakat, a kik világosítsák fel őket a helyzetről; értessék meg velök, hogy az ismeretes törvényjavaslat talán egy kevéssé vastagabb koldus-botot ad Magyarországnak néhány ezer néptanítójának kezébe az eddig hordozottánál, de a szolgai állásnál is alább süllyeszt a népnevelői állást, mert alacsonyabb fizetési osztályba klaszifikálja azt, s ezzel a végső elkeseredésbe hajtja a tanítók összegét, megalazza az ország előtt a nagynak, nemesnek hirdett ügyet, ugy tüntetvén fel azt, mint a mely a nemzet részéről nagyobb áldozatkészséget, komolyabb erőmefeszítést nem is igényelhet.

Lehetetlen, hogy enn k sikere ne legyen. Lehetetlen, hogy képviselőink sikek legyenek jogos panasznunk, igazságos kérelmünk előtt.

Hogy mit kérünk, feleslegesnek tartom ez alkalommal tárgyalni. Ugy a magunk egyesülete, mint az országgyűlés ide vonatkozó megalapodásai mindnyájunk előtt ismeretesek. A részletekre nézve lehet eltérés, de egyben — azt hiszem — teljes egyetértés van közöttünk, abban t. i., hogy 600 frt az a legkevesebb összeg, melyet egy tanító kvalifikációja s munkája után megérdemel s mely viszonyaink között türehetően biztosítja existenciáját.

Egyszersmint tudatom, hogy ezen felhívással egyidejűleg felkértem a h.-bőszörményi — mint legnagyobb kebelbeli testületet, miképpen ezen ügyben tanácsért, utbaigazításért hozza fordulónak a lehető legsürgősebben adja meg a szükséges felvilágosításokat. Az illető testületek vagy egyesek szíveskedjenek Lévy Imre egyesületi alelnök ur utján ide fordulni, én magam is azonban a legnagyobb készséggel rendelkezésükre állok a hozzám fordulónak.

Ha pedig a nagyobb testületek megbízottakat szándékoznak küldeni országgyűlési képviselőikhez: szíveskedjenek azt velem tudatni,

Vagy a regény volt nagyon érdekes, vagy...

— Szegény Lórim, látod, már nevetnek!

III.

Othon elővettem este a Lóri arcképet. Sokáig elnéztem a kedves arcot.

Azután eszembe jutott valami:

Lóri, Lóri, aranyos Lórikám, ha én most neked is olyan bajszot rajzolnék, mint te mázoltál a »szép Mari« bárónőnek!

Ugy fájt még csak a gondolát is.

A világ előtt neveléses a szerencsétlen szerelem, de engem nagyon megtud gyötörni egy csalódott szív története...

ELIM

— Regény a tengerész életéből. —

Irtá: **Dumas.**

Fordította: **Biró Irén.**

(Folytatás.)

Keves idő múlva egy magas, fekete frakkba öltözött, igen hegyes orru férfi lépett a szobába.

Ó volt Naarvaessen ur pénztárnoka. Hóna alatt egy nagy könyvet czepeelt, melyen nagy betűkkel a következő szó volt olvasható: »Főkönyv.«

— Isten hozott, mondá az öreg ur, már vártalak. Adj egy kis burnótot, Quentin.

Quentin savanyuan mosolygott, s előkereste óriási burnótseleczéjét, mely orrával tökéletes arányban volt. Tiszteletteljesen nyújtotta át a szelenczét urának.

— Mi újság? Kérdé Naarvaessen ur, gyönyörrel szíva burnótját.

— Semmi, volt a felelet.

— Te mindenről halgatsz, Quentin öcsém.

Ha király volnék titkos tanácsossá neveznék ki.

Hol van Straaten nyugtája a posztószálitmányról?

E kérdést kollemesnek találta a pénztár-

nagy esetleg — ha válaszmányunk egy intézkedik, hogy egyesületünk is küldjön fel valakit a képviselő urak informálására — együtt, egy időben mehesse nek mindannyian, talán czélszerűbb s sikeresebb is lesz így az eljárás.

Tegyük meg mindannyian kötelességünket: »Szégyen reá, ki lomhán vesztegel!«

H. Hadhá 1893. febr. 16.

kartársi szeretettel:
Simon Károly,
tan. egyt. elnök.

Válság hírek Bécsből.

Bécs, febr. 13. A bécsi Extrapost jelenti a következőket: A kulisszák mögött a válság folyik tovább. A szabadelvű pártban újabb forrongástól tartanak. Az újabb forrongás, mint nagyon megbízható forrásból értesülünk, abban fog megnyilatkozni, hogy a kormánypartból még e héten kilép egy gróf, aki Tisza személyes ellensége és tíz más képviselő, kik a grófiál tartanak. A kormánypartnak ez a szomorú helyzete, mint jelentik, összefügg Szilágyi igazságügyminiszternek Apponyihoz való közlekedésével. A tegnapi tartott minisztertanácsról az a hír, hogy ez ismét az egyházipolitikai kérdésekkel foglalkozott, mivel a múlt héten tartott minisztertanács a polgári anyakönyvekre vonatkozó törvényjavaslatot illetőleg, nem tudott megegyezni. A javaslat egyes tételeivel szemben a tegnapi minisztertanácsban is erősen opponáltak, minél fogva Wekerlének, ugylátszik, ismét előterjesztést kell tennie a felségének.

Határidő-naptár.

Febr. 18. Kereskedő ifjak dalkörének dalestélye a »Bika«-vendéglőben.

Febr. 18. Esküdtészi tárgyalás a debr. kir. törvényszék előtt.

Febr. 19. Schaf János koszoru-estélye a »Koroná«-ban.

Febr. 19. Kölcsonös segélyző-egylet közgyűlése a városháza nagytermében.

Febr. 19. Alföldi takarékpénztár közgyűlése

Febr. 26. A színházi nyugdíj-intézet közgyűlése.

Febr. 26. Iparos-kör közgyűlése.

Febr. 26. Városi dalegylet közgyűlése.

Ujdonságok. Az alkoholizmus ellen.

Nagyfontosságú törvényjavaslat kerül nemsokára az osztrák képviselőház plénuma elé, mely a legnagyobb szociális betegségek egyikének: az alkoholizmusnak kíván gátat vetni. A javaslat nagyon radikális s ha lesz nem is majd rajta némi enyhítést, még akkor is nagy átalakulást fog előidézni. — Bizonyos ipari ágakra és mezőgazdasági üzemek nézve sok kárral fog járni, e felett való aggodalmának a közgazdasági bizottság kifejezést is adott, mindazonáltal némi módosításoktól eltekintve, mégis elfogadta, mert a törvényjavaslatban rejlő szociális előnyök magasan túlszárnyalták a közgazdasági hátrányokat.

A törvényjavaslat lényegesebb intézkedései a következőkben foglaltnak össze: — A mostanig szabad iparnak tekintett s öt literen alul zárt palackokban való szeszes italok el-

nok. Büszkén mutatott a könyvben egy számmal telt irt oldalt.

— Jó üzlet, igazán szép haszon. De most már indulhatunk.

Négy lovas kocsi állott elő, s utasaik Naarvaessen ur gyára felé tartottak.

Janka atyjával a hátulsó, Quentin és Elim az első ülésen foglaltak helyet.

A fiatal hadnagy boldognak érezte magát, hogy szemközt ülhetett a szép hollandi leánnyal. Hiába is kérdezők Elimet utazásáról, ő nem igen érdeklődött a szép vidék és városok iránt, de annál inkább tanulmányozta szép szomszédjének bájos arcát.

Az öreg ur a gáttöltésről értekezett, de Elim alig ügyelt tudományos fejtegetéseire.

Csakhamar megérkeztek Naarvaessen ur gyarába. Elim fölébredt álmódosásaiból. Midőn Jankát kisegítette a kocsiból, s ez így szólt hozzá: »ez lesz az ön börtöne, Elim.« a gyáros formátlan olámi izlés szerint épített házat igen szép épületnek találta.

Már késő ősz volt, de az udvar szép rendben, és tiszta volt. A szappannal mosott falak — mint tükrök — fénylettek. Ablakok és ajtók ezüsttel és érczekkel voltak kiverve; mindenütt feltűnő rend és tisztaság uralkodott.

Janka gyorsan a szobába futott, s anyja karjaiba borult.

A jó asszony igazi mintaképe volt a németalföldi háziasszonynak. A kis, kővér Naarvaessené a legbarátságosabb és legszeretetremlőbb nő volt a világon.

Karontogta Elimet és sorra mutatta neki a szobákat. Büszkén mutogatta vendégének sajtókezüleg himzett szőnyegeit és régi brabanti csipkét. Elim kissé szorakozottan hallgatta a háziasszony csevegéseit.

Később az asztalnál pihente ki az ut fáradalmait és igen kellemesen töltötte el az estét a Naarvaessen ur családja körében.

árusítására jogosított kiskereskedések, ezt csak concesszió mellett üzhetik tovább, a concessziók száma azonban nagyon csekély lesz s ezek megadásánál a korcsma-helyiségek szombad. u. 5 órától kezdve, valamint vasár- és ünnepnapokon a délelőtti istentiszteletek ideje alatt zárva tartandók, e mellett fennmarad a joga a tartományi törvényhozásnak, hogy a záradót még ez időn túl is kiterjeszse. Szigorú büntetések lesznek szabva a nyilvánvaló részegségre, valamint azokra, kik hitelben adnak szeszes italt, vagy készpénzfizetés helyett más tárgyakért, főleg mezőgazdasági terményekért, adnak szeszes italokat.

Hogy ez intézkedések az iszákosság terjedését némi részben meg fogják gátolni, nem szenved kétséget. — Hogy ez a törvény nem fog-e nagy részben sok egzisztenciát tönkretenni, ez még a törvényhozás elbírálása alá tartozik, mert a törvény visszaható erővel bír s egyszerre sok kiskereskedést tenne tönkre. A törvény legjobban fogja sújtani Galiciát, hol bár van iszákosság elleni törvény, mégis van vagy 18.000 pálinkás csapszék. Innen van, hogy a törvény ellen a legherekesebben a galiciaiak opponáltak és kéri, hogy a szombad. u. 5 órától való tilalmat szüntessék be, s hogy vasár- és nagyobb ünnepnapokon pedig csak az istentisztelet alatt legyenek a csapszék záróra tartásra kötelezve.

E tilalomnak czélja az, hogy a munkásnak, ki szombad este kapja ki heti bérét, ne legyen alkalma a pálinkás bódédkban hagyni kerséményét, hanem hogy azt haza vigye családjának. Az igaz, hogy ezzel szemben lehet azt az ellenvetést tenni, hogy az iszákos esetben haza viszi az italt s ott fog lerészegedni, de nem kell efeledni, hogy az alkalom megvonásával ezek az esetek is lényegesen kevesbedni fognak, mert hiányozni fog az iszákosoknál nagyon lényeges körscmai atmosféra, a pajtáskodás, mely az iszákosságot nagyban elősegíti. Ha a munkás nem viheti kerséményét a pálinkamérésbe, akkor hitele is megszűnik.

A törvény semmi esetre sem lesz a »népszerűek« közül való s még sok időre lesz szükség, míg megbarátkoznak vele.

* Nyilvános számadás. A helybeli függetlenségi párt által f. 1893. febr. 11-én, a »Korona« cz. vendéglő disztermében tartott zártkörű táncvigalom alkalmával befolyt 524 drb. jegyért 524 frt, felülfizetésekből 150 frt 20 kr, összesen 674 frt 20 kr. — A kiadás összesen 170 frt 38 krt teszen. Tiszta maradvány 503 frt 82 kr. — Felülfizettek: nks. Bekény Péter és Benke István, továbbá Lovász Dániel urak 10—10 frtot, — L. Nagy Balint, nsgs. Thaly Kálmán, nt. Kiss Albert, nsgs. Szemere Huba és Papp Elek urak 5—5 frtot, — Kertész János, Bácsi László, Juhász Ignác urak 3—3 frtot, — B. Nagy János, nt. Somogyi Pál, Kertész Mihály, ifj. Kertész István, Öry Mihály, Dr. Bakonyi Samu, Szikszai Szabó László, Dr. Szikszai Szabó József, N. N., Nagy Zsigmond, özv. Mede Gyuláné, Dr. Legányi Gyula, Harangi Sándor és Beke Mihály urak 2—2 frtot, — Vásárhelyi József, Szűcs László, N. N., id. Szöke János, Kiss András, Kulcsár József, Kerekgyártó József, Haló Sándor, Végh Gábor, Kecksés Jánosné, Ötvös Jánosné, Kertész

Naarvaessenék csendes, egyhangú életet éltek. A háziur csaknem mindig a gyárban volt, míg neje, egész szenvedélyvel sürgött-forgott a konyhában.

A konyhai tűz a jó háziasszony napja Naarvaessené ny izletes ételeket készített, mint akár a híres Vatel szakács. Ecetes ugor-kái nagyon híresek voltak. Azonfelül olyan almásrétest készített, vagyis jobban mondva talált fel, melynek leírása egy szakács könyvben sem létezik. Leányát csak esküvője napján szándékozott e kitűnő almásrést készítésére megtanítani.

Mivel a mama többnyire a konyhában volt, az apa pedig a gyárban, a család csak az asztalnál találkozott. Elimnek, ki a legtöbbször Janka himzörámája mellett foglalt helyet, sok ideje és alkalma volt a szép leánnyal társalogni. Rajzolgatott is a szép Janka albumába és lelkesedve beszélt a tengeren töltött nyári éjszokról.

— Mennyire szeretném látni! mondá Janka.

— Miért ne? szólt Elim a leányra emelve tekintetét.

Janka sóhajtvá sütötte le szeméit és dolgozni kezdett.

Vajon mit gondolt?

Régebben megmondhattam volna, nyájas olvasó, de már efeledtem, hogy mit gondoltak a fiatal leányok.

Elim a szép Janka társaságában igen szeretetremlőbb lett. — Janka mindig vidám volt s így a lehető legkellemesebb hangulatban telt el egy esős hét.

Végre kiderült az ég, s Janka vendégével kertü sétára indult. Az utakat finom, fényes homok borította, a fák pyramis alakúak voltak, a bokrok különféle alakra metszve. Semmi sem volt itt természetes. A virágok felett faból készített chinai napernyők pompáztak.

— Hogy tetszik önnek kertünk?

László, Tóthdor, Tiszai József, özv. B. ifj. Kertész J. lint, Szabó A. István, Balog Tóth István, Kántor József, Némethi János, Széll István, Ferencz, Van. Bela, Vadon Ferencz, Feh. Dávid Mihály urak 1—1 frt, 50—50 krt, mely sz. hálás köszö-

* Han hivatalosan nappal kezdésig vezekelés dala inti a oldott saruk. bét. Hanem hintenek ha sokkal taná mebe.

* A 4 1848—49-ik kor ülést meben. Az nepely alká megbeszés

* Szín gek» cz. bób tében. Ma a »Nagyváros«

* Elj héten nevez kir. adótisz városi taná Jolannal.

* Ok közt s ezek kassai püsti levelet a p a antas par irányt hivo ben az méltós elj a r a s l a n e s f e l i z g a l y e k n e t e z d e s e t , a h o m e g k e p e s s a g u j o g i m r a n v a l a m e d u l , j o l m e k n e v o n n a l é n y e g e t m e n e p , h a e g c s o l v a , n e m n o n t , s e m n y u l n e . E p á s t o r n á n t t ü n k t e s l á z i t á s a

* H v á r o s i b i z o r v o s h o s t e n 4 1 é v e

— M hogy virá — N nyáron ép rubbnak — Jani Különféle mögött. E kenyerrel — madarai — jöttek és tanám öke s keresztü vedélyes — művelése — nének. M látom öket — Janka. N — inket. E n lán fűvész — N vek öly v. irás. — N meg allan híresebb — N mint a p rózsaét, de — I kedvében kell beszo — A lem. Leczk — S lagvirág

